

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **2** CUARTOS PER TOT ESPANYA.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, num. 20, botiga. **BARCELONA.**

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 8 rals, Cuba Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LO SENYOR PÍ Y MARGALL, L' AUTONOMÍA Y 'L PACTE.

EER las qualitats personals que adornan al Sr. Pí y Margall tenim poderosas simpatías. Es ell un home íntegro, honrat y conseqüent. Viu ab modestia y ab senzillés. Es un espartá. Totas aquestas condicions las hi reconeix tothom que l' hi fassa justícia, tothom qu' estiga desapassionat com ho estém nosaltres.

Es ademés un home d' estudi y de inteligencia. Ha escrit obras notables: y la literatura y 'l foro 'l respectan y l' admiran.

Pero 'l Sr. Pí no es un home d' Estat; l' hi falta en primer lloch lo calor, l' hi falta la passió y sobre tot l' hi falta 'l sentit práctic. Sembla que viu en un altre mon, més elevat que 'l nostre.

Sobre 'l paper trassa ideas irrealisables. Es com l' arquitecto que dibuixés un plano, sense tenir en compte que la seva realisació es un impossible, per falta de materials, y sobre tot per oposarse á las lleys de la naturalesa.

Y com que no parlém per parlar, aném á donar-ne probas.

Las ideas que ha alsat are 'l Sr. Pí com á bandera del seu partit son dugas: l' autonomia y 'l pacte.

L' autonomia ó siga la llibertat absoluta del individu, y 'l pacte dels individus per formar lo municipi; la autonomia ó siga la llibertat absoluta dels municipis y 'l pacte de aquestos per formar la provincia; y la autonomia ó la llibertat absoluta de las provincias, y 'l pacte entre aquestas, per formar la Nació.

Aquest es lo sistema; aquesta es la base del partit pactista, segons lo discurs de 'n Pí y Margall.

Y aquest sistema podrà ser bonich, podrà ser ingenios; pero desafíem á l' home més enamorat de las teorías á que 'ns demostrí que siga realizable.

Es més: desafíem á qualsevol, que 'ns diga si hi ha cap país del mon, que s' haja constituït per aquest sistema. Ni la admirable República federal suïssa, ni la admirable República federal dels Estats Units, ni la República francesa, cada dia més forta y respectada, han acudit ni somiat uns procediments que son la negació de la pàtria y la negació de la democracia.

Lo Sr. Pí y Margall, qu' excluïeix del partit federal als que no pensan com ell, que 'ls expulsa sense pietat ni misericordia, á dintre dels Es-

tats Units, á dintre de Suïssa y á dintre de Fransa exclouria y expulsaria als homes eminents que han trobat la fórmula práctica de la llibertat dintre de la República, porque cap d' aquests homes eminents, ha pensat may, com pensa en Pí y Margall.

Per aixó no compreném que aquestas ideas tinguin prosséllits. No son ni molt menos las ideas que vá sustentar lo partit federal fins á l' any 1873. Lo mateix Sr. Pí y Margall que llavors vá presidir la República, no vá intentar plantejarlas. Recordémho: las Corts constituyents ván proclamar la República federal, sense ficarse per res en aquest joch de autonomías y de pactes; y la República federal vá ser admesa, en aquestaforma, pèl Sr. Pí y Margall.

¿Perqué donchs avuy ha de sortir ab aquesta nova forma? ¿Ahont es la conseqüencia? Y si considerém que están excluits del partit federal tots los que volen anar á la federació per un altre camí; ¿ahont es la autonomia del pensament?

Si las teorías del Sr. Pí portessin á un resultat práctic y segur, may ménos! Pero ja ho havém dit: son la negació de la pàtria, son la negació de la democracia.

Y ho aném á demostrar.

No 'ns ha dit lo Sr. Pí y Margall si 'l partit pactista ha de arribar al poder per medi de la revolució ó per medi del sufragi; pero siga de la manera que 's vulga, doném per sentat que aquest partit ja es al poder.

¿Qu' es lo primer que ha de fer?

Declarar l' autonomia absoluta del individu: declarar que cap de las lleys existents es válida: fer de cada home un rey de sí mateix, en disposició de pactar ab un altre home, per formar los municipis; ¿Es aixó possible? ¿Qui garanteix que tots los homes pactarán? Y si algú no vol pactar, ¿qui l' hi obligará? ¿Quina forsa hi há per obligarli? ¿Haurán de sortir los més forts per imposarse als més débils? Llavors l' origen de la societat futura será la forsa, es á dir: alló mateix que condemna ab tanta energia 'l Sr. Pí y Margall, al tractar dels orígens de las nacionalitats actuals.

Y si jo pacto avuy, y 'l pacte no m' obliga més que á mí; ¿cóm s' ho arreglarán los meus fills? ¿Haurán de renovar lo pacte aixís que vajuin cumplint l' edat? Donchs digan llavors que l' home ha vingut al mon no per treballar y gosar de la llibertat social, sino per pactar. ¿Per quin fi es criat l' home? Per pactar, dirá la doctrina pactista.

¿S' ha vist res més absurdo?

Se 'ns dirá que 'l senyor Pí parteix, no de l' autonomia del individu, sino de l' autonomia del municipi. Lo municipi, se 'ns dirá, es la primera entitat social.

¿Ho volen aixís? Enhorabona. Discutimho aixís.

Donchs quan puji lo partit pactista haurá de dir: «Tots los municipis son llibres, son autònoms, no depenen ni de la provincia, ni del Estat;

are que pactin ells ab ells de la manera que tinguin per convenient.»

Al arribar aquí se poden presentar cassos molt variats.

Municipi pot haverhi que diga que ja está bé ell tot sol, y que no té necessitat de formar part de cap provincia ni de cap Estat. ¿Qui es capás de impedirli una vegada se l' hi haja reconegut l' autonomia? ¿Ab quin dret se 'l pot violentar? ¿Ab lo dret de la forsa?

Llavors preparémnos á veure lutzas y guerras de població á població, de terme á terme; preparémnos á veure qüestions interminables.

¿Y cóm queda la democracia?

Hi ha pobles ahont lo rector ho es tot: té l' immensa majoría de la població á favor seu. ¿Qui es capás de destruir l' autonomia rectoral? Si ells proclamessin una república teocrática ¿qui fora capás de destruirla? Si ells proclamessin la unitat católica ¿qui fora capás de oposarshi?

Pobles hi ha, ports de mar, qu' en us de la seva autonomia adoptarian lo libre-cambi, y darian entrada franca als productos estrangers. ¿Cóm quedaria 'l treball de la nació? ¿Cóm quedarian los obrers?

N' hi ha d' altres —y d' aixó 'n tenim exemples— que serian dominats pèl caciquisme més insuportable. D' altres ne coneixém, que farian com van fer molts, en temps de la Revolució de Setembre, lo primer que farian seria suprimir lo mestre d' estudi, per economia.

En los que no fossen demócratas, no 's practicaria la democracia. Cada poble seria una entitat heterogénea, y de tot plegat ne resultaria un caos, porque las cantitats heterogéneas —lo mateix Sr. Pí vá dirho, en lo seu discurs atacant á l' unió democrática— las cantitats heterogéneas no poden sumarse.

Y no cregui ningú qu' extremém las conseqüencias de las doctrinas del Sr. Pí. Apelém als nostres lectors, principalment als que viuen fora de Barcelona. ¿Quants pobles no hi há á Catalunya y fora de Catalunya fanatisats pèl clero ó víctimas de la ignorancia, ahont las nobles y generosas aspiracions dels elements liberals se veuen perseguidas, vexadas, y posadas en perill? Are troban un amparo en lo resto de la nació: un cambi de govern en sentit liberal los reanima, l' esperança del triunfo de las nostras ideas los sosté. ¿Qui 'ls reanimaria, qui 'ls sostindria, quan los pobles no formessin part encare de cap provincia, quan las provincias no formessin part encare de cap nació?

¡Ah! La conseqüencia práctica dels ideals pactistas es la anarquía, es la disolució social, es en uns punts la tiranía més absoluta, es en altres punts lo predominí de la forsa.

En aquestas condicions las provincias no arribarian á formarse. Potser mentres estariam discutint sobre las atribucions dels pobles dintre de

sí matelxos y entre uns y altres, vindria 'l llop del absolutisme y se 'ns menjaria á tots.

No s' olvidí que 'l partit carlista es fort y vigorós: ¿no ho té present lo Sr. Pí y Margall? ¿No sap qu' en aquesta terra desgraciada lo partit carlista es l' únich que no 's cansa may?

Pero si las provincias arribessin á formarse ¿qui 'ns assegura que totas ellas volguessen formar part de la nació espanyola? ¿Qui garanteix que algunas no volguessen proclamarse independents? ¿Y qué fora ilavors de la pàtria espanyola?

Provincias enteras hi ha á Espanya ahont hi predomina l' esperit absolutista; en altres l' esperit reaccionari. Are bé: ¿qué fora capás de durlas al esperit democràtic?

¿Qui fora capás d' evitar per exemple que las Vacongadas s' entenguessin directament ab Carlos VII?

Calculin los liberals, calculin tots los demòcratas las conseqüèncias de un sistema que després de tot per compte de garantir la democràcia la posa en perill; per compte de salvar á la pàtria la desmembra y la destrueix.

—Tots som espanyols, diuen los pactistas. Ningú se separaria de la nació.

Llavors ¿a qué ve fer un ensaig tant perillós? ¿Quina necessitat ne tenim?

Escollin un exemple: Si 's presentava un home que agafant un pá comensés per dir:—Aquesta crosta es estrafeta: aquests crostons no son simétrichs; aquest pá s' ha de fer millor: vaig á esmicolarlo, vaig á ferne engrunas, y després ab aygua tornaré á pastarlo ¿qué dirian?

Donchs lo mateix ha de succehir ab la pàtria: aquesta está feta, y la qüestió no es pas de desferla per tornarla á fer.

De las engrunas del pá no 'n pot sortir pasta, sino sopas.

De una pàtria esmicolada, ja no 'n pot tornar á sortir cap més pàtria, sino la guerra, la divergencia, 'l caos.

No será 'l Sr. Pí y Margall lo primer home de talent que viurá obcecat. ¿N' hi ha hagut tants en l' historia!

Per aixó nosaltres, que tenim per l' home honrat y sobrio una gran admiració, no podém transigir ab las sévas ideas sobre l' autonomia y sobre 'l pacte, perque aquestas ideas no son aplicables á cap nació y molt ménos á la nació espanyola.

Las ideas que no son prácticas, son inútils en política.

Enhorabona que s' escrigan en lo llibre, enhorabona que las estudiïn los homes de ciencia; pero donarlas per bandera de un partit popular y democràtic, francament, es fer impossible 'l trianfo dels ideals de la democràcia.

Aquells qu' enlluernats per las virtuts del home 'l segueixen á cegas, relliscarán sovint, caurán més de quatre vegadas; y si estiman de debò á la pàtria y á la democràcia, més de quatre vegadas malehirán l' hora en que ván ficarse dintre de aquest batibull de autonomias y de pactes.

Y no diga 'l senyor Pí que pèls ideals s' ha de combatre, arrostrant dificultats y obstacles; y no recordi que 'ls nostres pares, per conquistar la llibertat moderna, han fet tota mena de sacrificis, despreciant los temors que se 'ls feyan veure. No hi cap comparació entre 'ls dos termes: la llibertat es lley de la vida, y per la vida 's pert la vida. ¿Es lley de la vida la federació feta per medi del pacte? Fransa viu felis dintre de la República y se 'n passa y aixó que Fransa es la nació que se sembla més á la nostra.

Aixó es lo que avuy se 'ns ofereix dir, esperant que 'ls demòcratas de Catalunya, qu' es la terra del sentit práctic, s' hi mirarán dugas vegadas avants de fer un pacte ab l' error.

Sens perjudici de que tots admirém molt las virtuts de 'n Pí y Margall, perque una cosa son las personas y un' altra cosa las ideas.

P. K.

El motiu de las festas de Calderon, la noblesa madrilenya ha fet una exposició d' arts retrospectius.

¿Qu' es la noblesa? Una exposició de honor retrospectiu.

L' una cosa y l' altra miran al passat, y son curiosas com totas las cosas velhas.

A n' en Sagasta l' hi han sortit 1500 amichs

que l' hi demanan per mor de Déu y per mor dels sants que 'ls apadrini, presentantlos com á candidats oficials en las próximas elecciones de Diputats á Còrts.

Ab 1500, poden formarse tres batallons de cassadors.

Y dich de cassadors, perque aquests 1500 fulanos una cosa ó altra deuen proposarse cassar.

Jo 'ls apoyaria á tots y hasta crearia districtes nous per colocalos, si cada hu d' ells fes un dipòsit de 20 ó 30 mil duros, comprometentse:

A no aceptar cap destino ni empleo, ni per ells, ni pèls seus parents, ni pèls seus amichs.

A no ser agents de cap negoci seu propi, ni dels altres.

A no demanar cap concessió d' obras.

Y á treballar per la llibertat.

Si 's feya aixó ¿volen ierme 'l favor de dirme, cuánts ne quedarian?

¿Qué succeheix á Manresa?

Se diu que 'ls carlins ab lo trianfo que han conseguit en las últimas elecciones municipales están enarbolats.

Se parla de que un fill del cabecilla *Cadiraire* no está segut un instant y que 'l no ménos célebre Castells, no para de fer castells en l' ayre, y que l' un y l' altre ván y venen de Pinós, ahont resideix lo celeberrim Tristany.

Se assegura que las gestions dels cabecillas ván ajudadas per la propaganda dels missionistas, que recorren totas las iglesias, y alborotan desde la trona.

Sr. Sagasta; vigili l' arbre de la llibertat.

Miri que sempre que 'l plantan, s' hi fan cucaraxas.

L' Ajuntament de Barcelona está discutint un projecte sobre si 'ls gossos sense bossal se 'ls donará la bola, ó si se 'ls durá á cala Ciutat, ahont pugan recullirlos los seus amos, pagant un duro de multa.

Tres vegadas ha hagut de passar lo dictámen á la comissió, y á horas d' are no s' ha pogut resoldre res, perque alguns regidors voldrian que 'ls gossos paguessin contribució.

¿Contribució 'ls gossos! ¿Si serán capassos de concedirlos lo dret electoral que negan als homes!

Lo qu' es lo fanatisme religiós quan se pren massa á la valental!

En un poble de Catalunya una colla de canalleta vá proposarse representar al viu la *Passió y mort de N. S. J.*, y ván trobar un xicotet que vá avenirse á fer de Jesús, y un' altre que no vá tenir cap inconvenient en fer de Judas.

A Jesús ván assotarlo y coronarlo d' espinas, sense deixar-lo queixar.

—Jesús no 's queixava, l' hi deyan, y tú has de fer lo mateix.

A Judas ván penjarlo, y sort que ab las mans vá agafarse á la corda, que si no s' escanya.

Als crits que donava l' infelis, ván compareixehi varias personas y ván salvarlo d' aquell compromís.

Allá á terra hi havia un martell, claus, una creu, y un bastó ab un ganivet al cap-de-munt, que havia de servir de llansa de Longinos.

Ja ho veuen: á canalla aixís tant catòlica, un dia 'ls passarà pèl cap parodiar á la Inquisició y son capassos de rostir al seu pare.

Ha visitat Barcelona lo Sr. Gasset y Artime, propietari del *Imparcial*.

Durant la seva curta permanencia en la nostra ciutat vá recorre varias fábricas, y al veure l' adelanto de la nostra industria, vá dir:

—«Fins are era catalá per l' apellido; pero desde are ho soch de cor.»

Miri, Sr. Gasset, nosaltres nos alegrém de que vulga ser dels nostres y fins nos fém l' ilusió de que alguna cosa hi coneixerém en las columnas del *Imparcial*, que fins are 'ns havia dirigit la proa.

No més desitjém una cosa, y es que á tots los que diuen mal de Catalunya 'ls aconselli que 'ns vingan á visitar, y si després de la visita persisteixen en la mateixa inquina, pitjor per ells.

Aquí no tractém de fer la forlosa á ningú, sino de convence als homes leals.

No volém donar detalls del dinar ofert al Sr. Pí y Margall per 500 pactistas en lo saló de Flora, de la vehina vila de Gracia.

Si haguessim de analizar los discursos que ván

pronunciarse per distints oradors de Barcelona y de fora, trobariam que va haverhi tantas contradiccions com discursos.

Lo senyor Pí y Margall ha sembrat una idea anárquica, y l' endemá ja vá neixe l' anarquía dintre del mateix partit.

No citarém més que un detall, qu' es una mostra eloqüent de lo que faria demá l' Espanya si 's posavan en planta las teorías de l' autonomia y 'l pacte.

S' alsa 'l Sr. Matas, fill de Figueras, y entre otras cosas diu:

«Figueras es lo bréssol del federalisme del Ampurdá.»

Com si una vespa l' hagués picat s' alsa 'l gironí Sr. Guerra y crida interromptio:

—¡Gironal!

Aixó indica que l' antagonisme de població á població 's declararia tot seguit en dany d' ellas matelxas.

Si per una qüestió de gloria 's barallan Girona y Figueras ¿qué no farian demá que 's disputesin lo ser capitals de un cantó ó de un Estat?

En un d' aquests últims días ván douarse á Madrid carreras de caballs, y vá notarse molt qu' en Cánovas s' estava al palco de D. Alfonso.

Fins s' assegura que varen fer varias postas.

Donchs mirin, jo 'n faig una ab qui vulga ferla.

Aposto tot lo que vulgan á que 'n Cánovas tardará molt temps á tornar á pujar.

Y si puja....

En fi: si puja ja m' ho explicarán.

Un dels jutjes de Madrid ha dictat auto de presé contra 'l director del *Demócrata*.

Srs. fusionistas, cuidado.

La idea tancada dintre de un espay reduhit es com la pólvora, reventa y fa desgracias.

Aixó no ho dich jo.

Aixó vá dirho en Posada Herrera.

L' encarregat de contestar la correspondencia, se n' ha anat á Madrid á veure las festas de Calderon.

Per lo tant, los senyors que 'ns favoreixen ab las sévas cartas per aquesta senmana hauran de dispensarnos. La senmana entrant donarém contestació á tothom.

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—La Figuera (Tarragona) es un poble que vá entrant per la bona senda del ericalisme. En las elecciones de regidors vá presidir la mesa un frare que diu la missa en aquella iglesia: y 'l dia del Roser vá celebrarse una professó á la qual vá assistirhi l' arcaide, reputat per liberal. Lo rector vá dar las gracias als concurrents, algun dels quals, vá dir, ja feva molt temps, que ni ménos s' acostavan á missa. De modo que las figas de la Figuera ván tornantse panxonas (cuidado) á caure del arbre.

Un suscriptor de Alcover se queixa de que moltas senmanas reb lo número ab retrás y fins deixa de rebre'l.

¿Hi ha algun empleat de corrés que desitja llegir el french? En aquest cas que se serveixi avisarnos, y procurarém complaure'l, ab la condició de no perjudicar á cap suscriptor.

Los capellans de Torroella de Montgrí fan un' obra meritoria davant de Déu. Consisteix en subornar a las mares dels noys que venen la *Campana* ab la santa idea de deixarnos sense venedors.

¿Qué dirian los capellans de Torroella si nosaltres treballem sim perque ningú d' aquella vila 's fés dir missas? Apesar de tot la *Campana* 's ven del mateix modo. Per lo tant los capellans de Torroella gastan la saliva inutilment.

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—La Figuera (Tarragona) es un poble que vá entrant per la bona senda del ericalisme. En las elecciones de regidors vá presidir la mesa un frare que diu la missa en aquella iglesia: y 'l dia del Roser vá celebrarse una professó á la qual vá assistirhi l' arcaide, reputat per liberal. Lo rector vá dar las gracias als concurrents, algun dels quals, vá dir, ja feva molt temps, que ni ménos s' acostavan á missa. De modo que las figas de la Figuera ván tornantse panxonas (cuidado) á caure del arbre.

Un suscriptor de Alcover se queixa de que moltas senmanas reb lo número ab retrás y fins deixa de rebre'l.

¿Hi ha algun empleat de corrés que desitja llegir el french? En aquest cas que se serveixi avisarnos, y procurarém complaure'l, ab la condició de no perjudicar á cap suscriptor.

Los capellans de Torroella de Montgrí fan un' obra meritoria davant de Déu. Consisteix en subornar a las mares dels noys que venen la *Campana* ab la santa idea de deixarnos sense venedors.

¿Qué dirian los capellans de Torroella si nosaltres treballem sim perque ningú d' aquella vila 's fés dir missas? Apesar de tot la *Campana* 's ven del mateix modo. Per lo tant los capellans de Torroella gastan la saliva inutilment.

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—La Figuera (Tarragona) es un poble que vá entrant per la bona senda del ericalisme. En las elecciones de regidors vá presidir la mesa un frare que diu la missa en aquella iglesia: y 'l dia del Roser vá celebrarse una professó á la qual vá assistirhi l' arcaide, reputat per liberal. Lo rector vá dar las gracias als concurrents, algun dels quals, vá dir, ja feva molt temps, que ni ménos s' acostavan á missa. De modo que las figas de la Figuera ván tornantse panxonas (cuidado) á caure del arbre.

Un suscriptor de Alcover se queixa de que moltas senmanas reb lo número ab retrás y fins deixa de rebre'l.

¿Hi ha algun empleat de corrés que desitja llegir el french? En aquest cas que se serveixi avisarnos, y procurarém complaure'l, ab la condició de no perjudicar á cap suscriptor.

Los capellans de Torroella de Montgrí fan un' obra meritoria davant de Déu. Consisteix en subornar a las mares dels noys que venen la *Campana* ab la santa idea de deixarnos sense venedors.

¿Qué dirian los capellans de Torroella si nosaltres treballem sim perque ningú d' aquella vila 's fés dir missas? Apesar de tot la *Campana* 's ven del mateix modo. Per lo tant los capellans de Torroella gastan la saliva inutilment.

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—La Figuera (Tarragona) es un poble que vá entrant per la bona senda del ericalisme. En las elecciones de regidors vá presidir la mesa un frare que diu la missa en aquella iglesia: y 'l dia del Roser vá celebrarse una professó á la qual vá assistirhi l' arcaide, reputat per liberal. Lo rector vá dar las gracias als concurrents, algun dels quals, vá dir, ja feva molt temps, que ni ménos s' acostavan á missa. De modo que las figas de la Figuera ván tornantse panxonas (cuidado) á caure del arbre.

DESPRÉS DEL CENTENARI.

Mientras los últimos rumores se perden de las grans festas; mientras coronas y flores trasmudan los seus cors y van calant las orquestras; en tant que la multitud que ab lo soroll s' electriza, buscant per fi la quietud, se dispersa ab l' entut com un mar que 's tranquiliza, un home de mitja edad, llessant ma icids sorris, crusa ab certa majestat un portal rich y adornat y 's fica dintre d' un pis.

¿Qui sera? Tragina ulleras, lo seu porter l' hi ha dit don, té act tuls molt a laneras, mira de quatre maneras; no hi ha més, es don Anton.

Seguim o. Sense doná á ningú a bona nit, camina per 'quí y per 'llá,

y per últim vá á pará
al quarto hoat hi té 'l seu lit.

Alí, alsant a tu lo front,
mira entre 'l tapis que brilla
quatre retrates que son:
lo festejat Calderon,
Cervantos, Lope y Ercilla.

—Ja s' ha acabat tot, murmura
assentantse en un siló;
¡Quanta flor, quanta verdural
¡Y d' aixó 'n diuben cultural
¡Y 'n diuben progrés d' aixó!

¿Per qué s' ha armat tant brugit?
¿Per qui? ¡Per en Calderon!
¡Per un que al fi so's ha escrit
a'gun verset esquitit!...

¡Qué n' es d' ignocent lo mon!
¿Qué val lo seu millor drama,
qué val tot lo seu talent
al costat d' aquesta fama,
que ab cent trompetas m' aclama
móns'ruo de la edat present?

¡Un home que vá mudá
trenta vegadas d' ofici!
¡que fins vá ser capellá
després de ser sorgel... ¡Bah!
Aixó es aplaudir per vici.

Jo sè que tinch una historia
que 'l mon llegirá assombrat;
jo sí que deixo memoria
d' una carrera de gloria
que aturdeix, que fa fredat.

Tot sol ab lo meu saber
sis anys justets y contats
m' hi sostingut al poder,
contra 'l c amoreig guerrer
de cent parlits coa igats.

La Espanya ha lograt per mí
lo grau més a' t' d' esp'endor
que jamay poguè obtén,
veyentse al fi sobreixí
lo treball, la dita y 'l er.

En las llettras, en las arts,
en tots los rams de la ciencia,
he escampat per totes parts
senyals visibles y clars
de ma gran inteligencia.

Jo 'ls prob'emas he aclarit,
jo 'ls enigmas hi desfet,
de tot hi par at ó escrit.
¿Qué hi ha que jo no haja dit?
¿Qué hi ha que jo no haja fet?

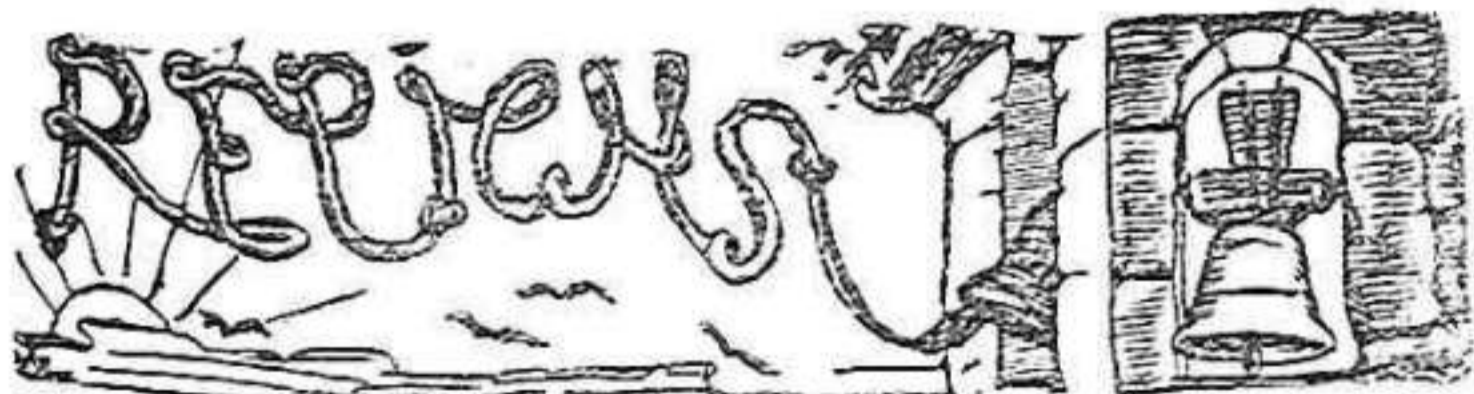
¡Ah! Si no 's pert la noció
del geni y de la bellesa,
alguna generació
sabrà, quan siza ocasió,
fer justicia a ma grandesa.

Y si ab tota aquesta gent,
so's perque 's vá entreteni
rimant a gun pensament,
se portan tant ga'aonment,
¿cóm se portaran ab mí?—

Fent castel's y divagant,
recargol'antse ab neguit,
sos ulls se van acucant,
s' estira com un su'tan,
badalla y queda adormit.

Y en tant que tot satisfet
somia grandesa y pompa,
los quatre de la paret
sonriuben y 's fan 'l ull'et
com si diguessia:—,Qu' es trompa!

C. GUMÁ.

N periódich, el *Conservador*, diu
que la fusió está malalta.

Un altre periódich, *La Gaceta*
Universal, diu que qui está malalt
es lo partit conservador liberal.

¿Y 'l país qué diu?

Lo país es molt bon xicot y dona
la rahó al un y al altre, dihent:

—Los dos partits legals están malalts tots dos.

Segons sembla en temps de Calderon los polí-
tics eran si fá no fá com los del dia.

Si volen un exemple, aquí tenen un fragment
de l' obra *Luis Perez el Gallego*.

«Entró un dia
en el palacio real
un Don Fulano de Tal
que al rey ni al mundo servia.
Vió que á la hora de comer,
los de la cámara todos,
con mil políticos modos,

porque habian de traer
las viandas, se quitaban
las capas: él se quitó
la suya, y en cuerpo entré
donde los demás entraban.
Un mayordomo llegó,
advirtiendo en lo que hacia,
preguntándole si habia
jurado, y él contestó:
—No, señor mas juraré
si eso importa: comer quiero,
si es necesario. primero
volaré y renegaré»

Ja 'n venhen, per aquest mestre la gran ques-
tió era menjar.

A Italia hi ha una crisi ministerial tant llarga,
que may s' acaba de resoldre.

Are últimament lo rey Humberto havia encar-
regat la formació de ministeri á n' en Sella, qu'
es una especie de Cánovas; pero l' Italia no está
per portar *sellas* y hi ha tirat cossas.

Los conservadors diuhen: «Al que no vol *sella*
Dèn l' hi dona *bast*»

No, á l' Italia no l' hi darán bast, sino Cairóli,
ó com si diguessen llibertat, si es que després de
tot no l' hi donan una cosa millor encare: la Re-
pública.

Pintura d' Espanya:

Arriba l' arcalde de Paris á Madrid per assistir
á las festas de Calderon, y encare no dona quatre
passos, ja 's troba á faltar lo rellotje.

Los espanyols som aixís: Sr. arcalde: no volém
que ningú vaja carregat.

Ademés, entrant á Espanya 'l rellotje no es ne-
cessari.

S' hi está tant bè, que fins las horas s' olvidan.

En Sagasta vá rebre, fa pochs dias, á una comissió
de la lliga de contribuyents, y vá dir que ab qua-
tre ó sis anys de bona administració se nivellarian
los presupuestos.

En Sagasta havia de ser franch y exclamar:
«Aquestas paraulas te las dich á tú, *Lliga*; pero
entenéulas vosaltres, conservadors.»

Per més que la tripa de la gent conservadora ab
quatre ó sis senmanas de dejuni se nivella.

Los estudiants de Madrid contribuirán al Cente-
nari de Calderon corrent la tuna y tocant la gui-
tarra y 'l pandero.

En un altre país, los estudiants farian certámens
científichs y literaris.

Aquí esgarrapan la guitarra y repican lo pan-
dero.

Los que tocan la guitarra y la bandurria venen
á dir:—Ja veuran quins advocats que 'n sortirém.

Una criada al saber que al ferse l' enllás pèl car-
rer de Aragón s' hi plantaria 'l telégrafo, ab los
fil-ferros corresponents, vá posarse molt contenta:

—¿Qué tens? l' hi preguntava la seva mestressa.

—¡Ay senyora, no vindrán poch bè 'ls fil-ferros
del telégrafo!

—¿Y are? ¿Perqué?

—Per entendrehi la roba de la bugada.

Lo Sr. Romero Robledo ha anat á Granada.
Seguidilla:

Niñas que á vender flores
vais á Granada
no paseis por la sierra
de la Alpujarra,
que hay un bandido
que de todas las niñas
saca partido.

Y l' ex-jefe de húsars vá pronunciar un discurs.
«De mí sè dirvos que si sent ministre de una
monarquia 'm vejés aplaudit y apoyat pèls repu-
blicans, ó sent ministre de la república 'm vejés
aplaudit pèls monárquichs, creuria qu' estava ven-
nent la causa que se m' havia confiat.»

Ja pot estar tranquil en Romero Robledo: jo l' hi
juro que sent ministre de una monarquia 'ls repu-
blicans no l' aplaudirém.

Y encare que 'ns volgués vendre la seva causa,
per barato que 'ns la donés, no l' hi compraríam.

Tindriam por de que 'ns l' endossés falsificada.

Lo sistema electoral vigent vá semblantse un
joch de cartas. Ja coneixem los quatre colls.

¿Se monta un restaurant al colégi y 's dona be-
guda als electors? Triunfan las copas.

¿Se 'ls dona algun quarto? Triunfan los oros.

¿Ván á votar municipals ó soldats disfressats?
Guanyan las espasas.

¿Se reparteixen garrotadas? Llavors no hi posin
dupte: qui guanya son los bastos.

S' han descubert novas falsificacions á la direc-
ció de la Deuda.

Francament, si á Espanya hi hagués justicia, de
la direcció de la Deuda no 'n dirian direcció de la
Deuda, sino direcció de presiri.

Diálech:

—¿Que tal l' hi vá, Antonieta?

—Molt bè; ¿y á vosté, D. Tomás?

—Perfectament. ¡Calla! No havia vist aquest

parell de bons mossos. Y qué grans s' han fet!

¿Son de vosté, Antonieta?

—Y de vosté D. Tomás.

—Gracias.

Y encare dirán que hi ha senyoras mal'edu-
cadas.

Un jove 's declara á una noya molt coqueta.

—Ne tinch tants de pretendents! diu la xicota

—Si vosté 's conforma en tenir lo número 37.

—Vinga 'l número 37: aixó ray! Més son los

números qu' entran en la rifa del porch de Sant

Antoni, y 'l que posseheix un bitllet, sempre té

probabilitats de treure.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Catarina*.
2. ID 2.ª—*Humil*.
3. COMBINACIÓ NUMÉRICA.—8 3 6 7 1
3 1 7 8 6
7 6 3 1 8
1 7 8 6 3
6 8 1 3 7
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH—*Persia*.
5. GEROGLIFICH.—*Pel juny la fals al puny*.

XARADAS.

I.
Una no'a es la *tercera*
y la *segona* es vocal
un menjar es la *primera*
y un nom de dona *total*
Prima-d ses d' home nom,
prima-bes un instrument
y *primera* repetida
la diu a son pare 'l nen.

F. DE LA REGUERA.

II.
Un jove *total* qu' es tres
y natural de *hu-s-gona*
se casa b donya *Ran-ona*
segons crech, avants de un mes

PAU SALA.

MUDANSA.

Dessobre un barril de tot
una gran *total* hi havia
que 'm feva *total* cada dia
al passarihi y de rebot
molt cremat la vaig llenzar
y á la *tot* vaig 'l-stitimar.

J. ESCOFET.

CONVERSA.

—Hola: ¿que no ho sals?
—No, nov
—Al pensarhi solament..
—Rè, pero digas, qué tens?
—Se m' ha mort lo que t' hi dit.

JUTIE DE PAU.

TRENCA-CLOSCAS.

Ole! Lo gat negra

Formar ab las anteriors paraulas o títol de un drama.

PICAROT.

GEROGLIFICH.

III

II

XIV DIR

OOOO

F

AN. LXII DIR

OOO

E. Rosés.

L'OPREZ. Editor — Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

LO PROGRAMA DE D. FRANCISCO.

—Senyor Pi: tots aquests manaments s' enclouhen en dos: Estella y Cartagena.